

Využití GIS při úklidu Vysočiny

Martin Tejkal a Oldřich Sklenář, Kraj Vysočina

Kraj Vysočina již čtrnáct let pořádá v rámci Dne Země (22. 4.) osvětovou akci **Čistá Vysočina**. Jejím cílem je jarní úklid odpadků z volné přírody za pomoci dobrovolníků. Postupem času se do akce začalo zapojovat stále více zájemců, zejména z řad obcí, neziskových organizací, škol, firem ale i jednotlivců. Jen v letošním roce se akce zúčastnilo rekordních 26 tisíc osob, které vysbíraly více jak 70 tun odpadu.

Takto rozsáhlá akce skýtá pro organizátory celou řadu úkolů spojených s přihlašovaním zájemců, distribucí ochranných pomůcek a pytlů na odpad, ale také se samotným průběhem akce. Kromě uvedeného je zapotřebí, aby kraj prostřednictvím *Krajské správy a údržby silnic Vysočiny (KSÚSV)* zajistil následný svoz a uložení odpadu na sběrných dvorech.

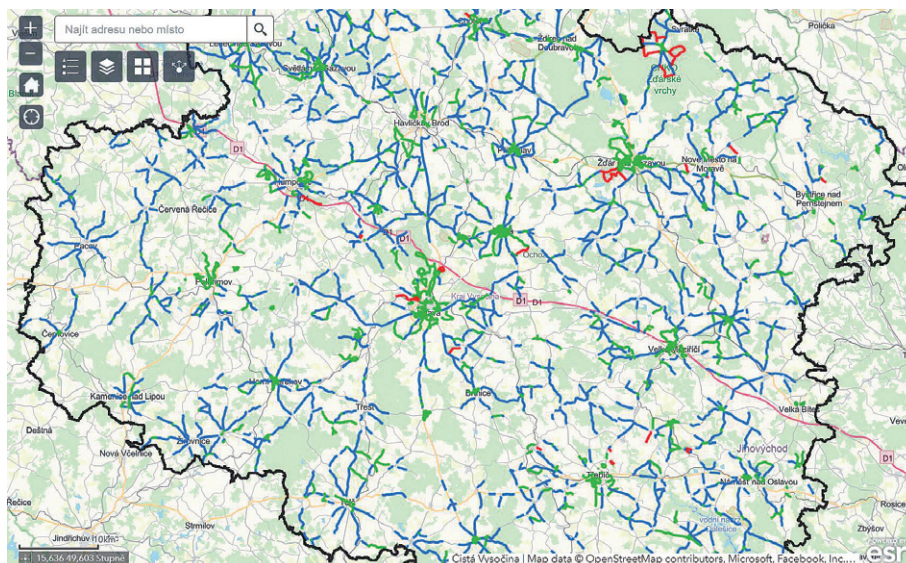
Protože je s přibývajícím počtem zájemců akci stále náročnější zvládnout, využili jsme při organizaci letošního ročníku více možností geografického informačního systému, který na úřadě provozujeme.

V prvé řadě šlo o zajištění registrace účastníků pomocí aplikace ArcGIS Survey123. Zde si účastníci zvolili termín sběru, zakreslili jeho trasu do webové mapy a požádali o odpovídající ochranné pomůcky a pytle na odpad. Zejména zakreslení trasy sběru v mapě bylo pro mnohé účastníky novinkou a pro nás zase výzvou, aby to pro ně bylo co nejpohodlnější. Zakreslením trasy se tato informace rovnou propala dalším zájemcům o sběr a předešlo se tomu, aby nebyl tentýž úsek sbírán vícekrát. Dříve musel pracovník úřadu překreslit údaje z přihlašovacího formuláře do mapy

ručně. Přímé zakreslení trasy uživatelem nám tak ušetřilo mnoho hodin práce.

Zprostředkování informací o důležitých termínech, způsobu sběru a přihlášení se na něj jsme zajistili pomocí nově vytvořeného webu akce v nástroji ArcGIS Hub (součástí ArcGIS Online) ve verzi Basic. Tento nástroj je vyvíjen právě za účelem podpory komunitní spolupráce, a proto se pro naše potřeby hodí. Na námi vytvořeném webu akce (<https://cista-vysocina-vysocina.hub.arcgis.com>) návštěvník nalezne:

- › pravidla a podmínky akce,
- › postup, jak sběr odpadu funguje,
- › informaci kdy, kdo a kde sběr provede,
- › možnost přihlásit se na akci,
- › informaci o předchozích ročnících,
- › odpovědi na často kladené otázky,
- › možnost odeslat zpětnou vazbu,
- › fotografie z akce,
- › kontakty na organizátory.

Nejvíce času jsme strávili nad návrhem vlastního konceptu webu. Šlo nám o to, aby současně splňoval nároky uživatelů na ovládání a design a byl pro ně srozumitelný. Při vytváření jeho obsahu jsme ocenili integraci s prostředím ArcGIS Online, zejména přímé vkládání formulářů z aplikace Survey123, mapových aplikací či statistik o rozsahu zapojení účastníků. Výhodou byla i možnost upravit vybraný obsah pomocí HTML. Dalším důvodem pro volbu Hubu je i jeho kompletní provoz v cloudovém prostředí a především kontinuální rozvoj ze strany Esri. Je třeba poznamenat, že pro práci v Hubu je nutná alespoň základní znalost práce v prostředí ArcGIS Online.

Na hodnocení přínosů uvedených technologií je prozatím relativně brzy. Ale první ohlasy účastníků akce a také organizátorů jsou veskrze pozitivní. I přesto evidujeme několik vylepšení, které bychom chtěli do dalšího ročníku

implementovat. A nejen to. Poté, co jsme si účelnost Hubu prakticky vyzkoušeli, uvažujeme o jeho využití i v dalších oblastech. A nemusí jít nutně o akce podobného typu ale např. krajský dopravní portál, portál Digitální technické mapy apod.

Akce Čistá Vysočina je realizována v rámci projektu *Zdravý Kraj Vysočina* a *MA2I* již od roku 2009. Koordinaci akce zajišťuje *Odbor regionálního rozvoje* ve spolupráci s *Odborem informatiky Krajského úřadu Kraje Vysočina* a *Krajskou správou a údržbou silnic Vysočiny*.

A jaké byly letošní nejkurióznější nálezy? Např. nefunkční šicí stroj, zahradní houpačka (prostě dosloužila), hruškový kompot nebo mnoho druhů dětského oblečení nejrůznějších velikostí. Zkusme to společně změnit.

Třináct let a stále stejný cíl – Čistá Vysočina nyní i díky GIS :) ◀◀

Kraj Vysočina

Čistá Vysočina

úklid veřejného prostranství a přírody na Vysočině
ve dnech 11. – 24. dubna 2022

Počet účastníků	Zapojených subjektů	Sbíraných úseků
25991	655	1375

Mgr. Oldřich Sklenář a Ing. Martin Tejkal, Ph.D., Kraj Vysočina
Kontakt: sklenar.o@kr-vysocina.cz, tejkal.m@kr-vysocina.cz